

روز شمار

سفر ده روزه آیت الله هاشمی رفسنجانی
به عربستان سعودی

دوشنبه ۱۳۸۷/۳/۱۳

تا

چهارشنبه ۱۳۸۷/۳/۲۲

دوشنبه ۱۳۸۷/۳/۱۳

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی به منظور سفری ۱۰ روزه به عربستان سعودی، ساعت ۴ بعد از ظهر وارد پایون جمهوری فرودگاه مهرآباد شدند. آقایان محسن رضایی، موحدی کرمانی، مسیح مهاجری، حسینی علمی، فلاحیان، مولوی سلامی، دانش جعفری، مظفر، معادیخواه و... همراهان سفر بودند که پس از سوار شدن، هواپیما در آسمان دود گرفته

مدت پرواز را ۳ ساعت و از طریق آسمان کویت اعلام کرد.

پس از گذشتن از بالای آب‌های نیلگون خلیج همیشه فارس، وارد فضای کویت شدیم و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با ارسال پیامی به امیر کویت بر تقویت روابط دو جانبه و تلاش برای حفظ وحدت کشورهای اسلامی تأکید کرد.

هواپیما خیلی زود از آسمان کویت گذشت و تقریباً از سمت شمال شرقی وارد فضای عربستان شد و در جهت جنوب غرب حرکت کرد و دقیقاً ۱۶/۵۳ به وقت عربستان در فرودگاه جده به زمین نشست و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی مورد استقبال آقایان خالد الفیصل، امیر منطقه مکه، دکتر عبدالمحسن ترکی، رییس روابط العلمای عربستان و دبیر کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوی اسلامی، دکتر المطعمی، وزیر همراه، دکتر حسینی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در ریاض و مرتضایی فر، سرکنسول گری جمهوری اسلامی ایران در جده قرار گرفت و پس از مصاحبه‌ای کوتاه در خصوص اهداف سفر، به سوی محل اقامت خویش در قصر المؤتمرات و پس از استراحتی کوتاه، برای مُحرم شدن، به سوی میقات جُحَفه حرکت کرد.

گرگ و میش هوا بود که خودروها از جده بیرون رفتند و در جهت جنوب حرکت کردند و ساعت ۸/۳۰ شب به جحفه رسیدند و پس از مُحرم شدن، نماز واجب مغرب و عشا و نماز مستحبی احرام و تحیت مسجد، به جماعت و فردا اقامه شد. حجت‌الاسلام عسکری، از امور روحانیون مکه، میان دو نماز توضیحی درباره

بعد از ظهر تهران به پرواز درآمد و خلبان پس از خوش آمدگویی و یادآوری نکات ایمنی،

میقات

فصلنامه فرهنگی، اجتماعی
سیاسی، تاریخی

آداب عمره مفرده ارائه کرد و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و همراهان لیبیک گویان به سمت مکه حرکت کردند.

ساعت ۱۱ شب، پس از گذشتن از شهرهای صعیر، خلیص، غران، عسفان و المجموم، به مکه مکرمه و از طریق خیابان اجیاد به مسجدالحرام رسیدند و چشم همه به عظمت مناره‌های آن، که در حاله‌ای از نور بودند، روشن شد. پس از استراحتی کوتاه در قصر الضیافه، که محل اسکان سران کشورهای اسلامی در مکه می‌باشد، مراسم طواف آغاز شد که انجام طواف، نماز طواف، سعی صفا و مروه، تقصیر، طواف نساء و نماز طواف نساء تا ۲ بعد از نصف شب طول کشید.

سه شنبه ۸۷/۳/۱۴

به خاطر خستگی مسیر و طولانی شدن مراسم طواف در شب گذشته، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی صبح هیچ برنامه‌ای نداشت و به استراحت پرداخت و انبوهی از برنامه‌ها از ساعت ۳/۵ بعد از ظهر شروع شد.

ابتدا سه تن از روحانیون شیعه منطقه شرقیه عربستان با ایشان دیدار کردند و گزارشی از اوضاع زندگی شیعیان در عربستان ارائه کردند. آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در این دیدار با اشاره به سیاست‌های سعودی‌ها در سال‌های اخیر گفت:

شیعیان عربستان می‌توانند در تعاملی سازنده به زندگی توأم با آرامش بپردازند. پس از آن‌ها، دکتر محسن رضایی، دیداری نیم ساعته با رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام داشت.

برنامه بعدی، دیدار آقای احمد هلیل، قاضی القضاة اردن بود که مصراغه از آیت‌الله هاشمی رفسنجانی برای سفر به کشور متبوع خویش دعوت می‌کرد و می‌گفت: پادشان اردن آمادگی کامل دارد از جناب‌عالی استقبال کند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در این دیدار با تأکید بر موقعیت استراتژیک اردن به خاطر همجواری با اشغالگران صهیونیسم و حضور میلیون‌ها آواره فلسطینی در اردن، نقش این کشور را مهم توصیف کرد و در پاسخ به دعوت قاضی القضاة، گفت: ان‌شاءالله در فرصتی مناسب به اردن خواهیم آمد.

ایشان در ادامه، به خاطره‌ای از سفر خویش به اردن در سال‌های قبل از انقلاب اسلامی اشاره کرد و گفت: آمده بودم تا از اکرم زعیترا اجازه ترجمه کتاب «القضية الفلسطينية» را بگیرم که بعدها با عنوان «سرگذشت فلسطین» ترجمه و چاپ شد.

برنامه بعدی، دیدار با روحانیون همراه بود که آقایان موحدی کرمانی، مسیح مهاجری، عباسی فرد، معادخواه و حسینی علمی به بیان دیدگاه‌های خویش درباره مسائل مختلف پرداختند. در ادامه، آقای حسینی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در ریاض با آیت‌الله هاشمی رفسنجانی دیدار و گزارشی از روابط سیاسی دو کشور و وضعیت زائران ایرانی و مشکلات آن‌ها ارائه کرد.

آیت‌الله تسخیری، رییس مجمع تقریب مذاهب، دیدار کننده بعدی بود که وی نیز گزارشی از روند تفکر برگزاری همایش بین‌المللی گفت‌وگوی اسلامی و محورهای

برنامه‌های دو روزه آن ارائه کرد و گفت: تنها روحانی شیعه هستم که ریاست یکی از جلسات را برعهده دارم. در ادامه آقای مولوی سلامی نماینده اهل سنت در مجلس خبرگان با آیت‌الله هاشمی رفسنجانی دیدار و گزارشی از اوضاع فرهنگی و دینی استان سیستان و بلوچستان ارائه کرد.

برنامه بعدی، دیدار وزیر عربستان و آقای بکر بن لادن، مجری طرح توسعه مسجدالحرام بود که گزارش کاملی از طرح ارائه کردند. شاید برای ایرانیان که پیش‌تر به حج مشرف شده‌اند، جای تعجب باشد که اگر تا یک سال دیگر بروند، دیگر کوهی را اطراف مسجدالحرام نمی‌بینند. واقعاً با جدیت کار می‌کنند تا کوه‌ها را بردارند و به وسعت مسجد بیفزایند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی ساعت ۹/۲۵ شب به بعثه مقام معظم رهبری در مکه رفتند تا با زائران ایرانی دیدار کنند. فضای دیدار بسیار صمیمی بود. پس از ارائه گزارش توسط حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی شریف، نماینده بعثه مقام معظم رهبری در عربستان، در خصوص تعداد زائران ایرانی در سال ۸۶ و چند ماه اخیر سال ۸۷، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در سخنانی کوتاه با گرامیداشت یاد امام راحل و شهدای ۱۵ خرداد، بر رعایت اعتدال توسط زائران ایرانی در برنامه‌های عبادی حج تأکید کردند.

ایشان حج را عنایت الهی خواندند که خداوند بر بندگان خویش کرده است و گفتند: باید از ساعات حضور در مکه و مدینه برای قرب به خدا استفاده کرد.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، خواستار تداوم

پاسداشت مقام والای امام علیه السلام و قیام مردمی ۱۵ خرداد شد و افزود: شخصیت حضرت امام بعد از ائمه معصومین علیهم السلام منحصر به فرد است.

وی با بیان این که حضرت امام خمینی علیه السلام حلقه استکبار را شکست و امت نیز با «الله اکبر» های خود بساط رژیم پهلوی را برچیدند؛ افزود ۱۵ خرداد و همت امام علیه السلام را باید با هم ببینیم و بدانیم حکومتی که در چارچوب اسلام و با آرای مردم انتخاب شود؛ در تاریخ اسلام به جز حکومت حضرت علی علیه السلام استثناء و بی سابقه است.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با تأکید بر تداوم بخشی اهداف انقلاب اضافه کرد:

بی‌اعتنایی به انقلاب و جنبش عظیم مردمی ۱۵ خرداد، خطای بزرگی است و باید احترام به امام علیه السلام و شخصیت ایشان پایدار باقی بماند.

رییس مجلس خبرگان همچنین با اشاره به این که برای تحکیم روابط میان دو کشور ایران و عربستان باید محکم و با بصیرت عمل کنیم؛ تصریح کرد: «باید برای تحکیم روابط میان دو کشور تلاش کنیم و تخریب روابط به نفع هیچ کس نیست.»

برنامه بعدی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی دیدار با ملک عبدالله، پادشاه عربستان سعودی در محل اقامت ایشان در کاخ صفا بود. ملک عبدالله در این دیدار ضمن ابراز خوشحالی از سفر آیت‌الله هاشمی به عربستان، به خصوص شرکت و سخنرانی در کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوی اسلامی، به بیان اهداف برگزاری این کنفرانس پرداخت و گفت: «تلاش می‌کنیم فرهنگ جدال احسن را جایگزین تنازعات فرقه‌ای در میان علمای اسلامی نماییم.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی نیز در این دیدار با تقدیر از نقش کشور عربستان و شخص ملک عبدالله در تقویت وحدت جهان اسلام، آن را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر در شرایط کنونی خواند و گفت: «دشمنان اسلام به اختلافات فرقه‌ای مسلمانان امید بسته‌اند و حاکمان و علمای اسلامی نباید بگذارند آنان به این هدف شوم خود برسند که برگزاری کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوی اسلامی یکی از اقدامات شایسته در این مسیر خواهد بود.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی گفت: «پیشنهاد می‌کنم به دلیل تأثیرگذاری ایران و عربستان، خوب است کمیته‌های مشترکی برای افغانستان، عراق و فلسطین تشکیل شود و کمیته‌ای هم برای رفع مشکلات ایجاد گردد.»

ملک عبدالله در این خصوص گفت: «نمی‌توان در حد کارشناسان این مشکلات مهم را حل کرد، باید عالی‌ترین مقامات در این مسائل وارد شوند.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی گفت: «شما در عربستان عالی‌ترین مرجع هستید و من هم در ایران صحبت می‌کنم تا یک نفر از طرف ایران مسئول این کار شود.»

در ادامه دیدار، ملک عبدالله به نوع عملکرد شیعیان در عراق انتقاد کرد و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در پاسخ وی گفت: «به شما گزارش‌های بدی می‌دهند. چون بیشتر کارهای افراطی از طرف مقابل است. عملیات انتحاری و انتقامی از هر دو طرف صورت می‌گیرد و آمریکا هم نقش دارد.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در خصوص

سیاست جمهوری اسلامی ایران در عراق گفت: «ما هر گونه افراطی‌گری را محکوم می‌کنیم و بر خلاف ادعای اشغالگران، نیازی به نفوذ در عراق نداریم. مردم شیعه به ما علاقه‌مند هستند.»

ملک عبدالله در خصوص مسائل هسته‌ای گفت: «نمی‌دانم چرا این همه اورانیوم غنی می‌کنید؟!» که آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در پاسخ گفتند: «اگر چند صد برابر فعلی غنی‌سازی داشته باشیم، باز هم در حد یک نیروگاه نمی‌شود. بارها گفته‌ایم که ما سلاح هسته‌ای را نمی‌خواهیم. صنایع موشکی را برای دفاع داریم.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در خصوص شرایط حجاج ایرانی گفت: «در زمان شما وضع خیلی بهتر شده است، ولی متأسفانه هنوز هم سخت‌گیری‌هایی می‌شود.»

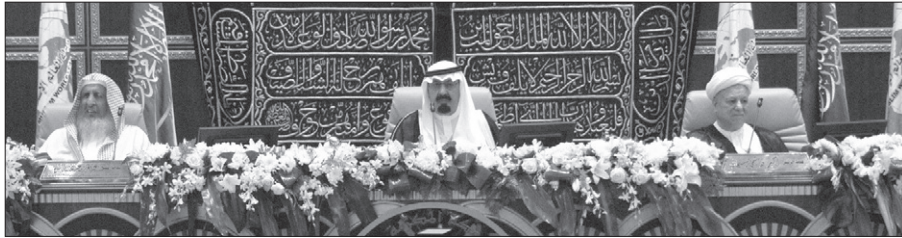
ملک عبدالله با ابراز نگرانی از این شرایط گفت: «ما جلوگیری می‌کنیم؛ به شرطی که شما هم جلوگیری کنید.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی گفت: «مطمئن باشید مسؤولان و علمای ایران در توصیه‌های مکرر به مسافران سرزمین وحی بر رعایت اعتدال در انجام مناسک تأکید می‌کنند.»

پس از دیدار و گفت‌وگو، شام در فضایی صمیمی صرف شد و در ادامه آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و ملک عبدالله به مدت نیم ساعت دیدار خصوصی داشتند.

چهارشنبه ۱۵/۳/۸۷

تغییر متوالی ساعت شروع کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوی اسلامی، که گویا

و اندرز است.» وی در ادامه به تهدیدات دشمنان اسلام اشاره کرد و نسبت به آن هشدار داد و گفت: «چقدر تهدیدات دشمنان زیاد است که جمع شده‌اند تا صفات عالی اسلام را از بین ببرند!» پس از سخنان ملک عبد الله، شیخ عبدالعزیز بن عبد الله آل شیخ، مفتی کل عربستان (که نایب‌است) در جایگاه حاضر شد و گفت: «اختلاف بین انسان‌ها طبیعی است که خداوند آن را در رنگ و لباس و زبان آورده است. اختلاف عقیده هم در قرآن آمده است، آنچه که مسلمانان از آن نهی شده‌اند، تنازع و درگیری است.» وی در ادامه گفت: «متأسفانه دشمنان، امروزه اسلام را دین تروریست‌ها می‌خوانند و می‌گویند حقوق در بین مسلمانان رعایت نمی‌شود، حال آن‌که اسلام که دین رحمت و کرامت است، برای حیوانات هم حقوق مترقی دارد.» در ادامه مراسم، نوبت به آیت‌الله هاشمی رفسنجانی رسید که سخنان متین ایشان علاوه بر شبکه‌های عربی منطقه، از شبکه سوم سیما جمهوری اسلامی ایران نیز پخش گردید. (متن کامل را، در بخش سخنرانی صفحه ۹۸ ببینید).

برای رسیدن میهمانان خارجی بود، باعث گردید که آیت‌الله هاشمی رفسنجانی صبح برنامه مشخصی نداشته و بتوانند به زیارت مسجدالحرام و کعبه روند.

ساعت ۱/۱۵ بعد از ظهر بود که پس از ادای نماز، کنفرانس در سالتی بسیار زیبا در محل اقامت ملک عبد الله در مکه آغاز شد. حضور خبرنگاران بی‌شماری که برای پوشش خبری کنفرانس آمده بودند، چشمگیر بود و سعی می‌کردند با هر یک از علمای حاضر در سالن مصاحبه کنند.

ورود همزمان ملک عبد الله و هاشمی رفسنجانی به سالن، در حالی که دست در دست همدیگر داشتند و آن صحنه، از تلویزیون‌های عربی به صورت زنده پخش می‌شد، نشان از جایگاه جمهوری اسلامی ایران و شخص آیت‌الله هاشمی رفسنجانی نزد ملک عبد الله داشت.

مراسم، با تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید آغاز شد و پس از آن، ملک عبد الله، در سخنانی که ایستاده و از روی نوشته می‌خواند گفت:

«برادران گرامی! دور هم جمع شده‌ایم تا به جهان بگوییم که صدای ما صدای عدالت و ارزش‌های انسانی است. صدای حکمت و پند

زمانی که سخنان آیت الله هاشمی رفسنجانی به پایان رسید، رییس دانشگاه الأزهر مصر و پس از آن محسن ترکی، دبیر همایش در سخنرانی‌های خود، به نوعی سخنان ملک عبدالله و هاشمی رفسنجانی را تکرار کردند و پس از آن ناهار در فضایی کاملاً صمیمی صرف شد.

ساعت ۱۶/۴۰ مفتی کشور آذربایجان در محل اقامت آیت الله هاشمی رفسنجانی با ایشان دیدار کرد. دیداری صمیمی و سیاسی، آقای عبدالمجید در این دیدار به بیان خاطرات سال‌های سخت پس از استقلال پرداخت و از نقش ایران در رسیدگی به امور مردم تشکر کرد.

آقای هاشمی رفسنجانی با گرامیداشت یاد آقای حیدرعلی اف، اولین رییس جمهور آذربایجان گفت: «واقعاً اقدامات ایشان مایه آرامش بوده است.»

آقای عبدالمجید از آیت الله هاشمی رفسنجانی برای سفر به آذربایجان دعوت کرد و گفت: مردم آذربایجان بی‌صبرانه منتظر دیدار شما هستند.

آیت الله هاشمی رفسنجانی از آقای عبدالمجید خواست سلامش را به مردم و رییس جمهور و مسؤولان آذربایجان برساند و گفت: «ان شاء الله به آذربایجان خواهد آمد.» از نکات زیبای این دیدار آن بود که آقای عبدالمجید با لهجه تند ترکی، فارسی صحبت می‌کرد.

پنج‌شنبه ۱۶/۳/۸۷

صبح برنامه خاصی نبود و آیت الله هاشمی

رفسنجانی به مطالعه گزارش‌هایی که از ایران به صورت نمابر می‌رسید و رصد سایت‌های اینترنتی پرداخت.

ساعت ۵ بعدازظهر به طرف منارفتند تا از این منطقه و اقدامات دولت سعودی برای رفاه بیشتر حجاج در حج تمتع، دیداری عبوری داشته باشند که همراه با توضیحات وزیر همراه و مسؤولان حج عربستان انجام شد.

در ادامه، به جبل الرحه رفت که می‌گویند محل هبوط آدم است. ارتفاع کوه که باید با پله‌های متعدد به رأس آن رسید، مکان مناسبی برای دیدن عرفات و مناسک. دست‌فروش‌ها بالای کوه بساط پهن کرده بودند که بیشتر آنان تسبیح بود. در ادامه، از محل رمی جمرات نیز دیدار به عمل آمد.

دولت سعودی پس از حادثه غمبار چند سال پیش، که باعث ریزش پل رمی جمرات به خاطر ازدحام جمعیت شده بود، منطقه وسیعی را در ۳ طبقه زیرین، همکف و اول، برای این کار در نظر گرفت. جالب این که نماد شیطان نیز بزرگ‌تر و گسترده‌تر شده است.

آیت الله هاشمی رفسنجانی پس از این دیدارها، به محل اقامت خویش در مکه بازگشتند. در این رفت و آمدها، هر تازه واردی ذهنیتی نسبی از شهر به دست می‌آورد؛ تونل‌های متعدد، مناطق مختلف بین کوه‌ها در مکه را به هم وصل می‌کند.

ساعت ۸:۲۰ سه نفر از اعضای سازمان روابط اسلامی آمریکا در محل اقامت با آیت الله هاشمی رفسنجانی دیدار کردند.

آقای نهاد عوض که از اعضای مؤسس است، به سؤالات آیت الله هاشمی رفسنجانی

در خصوص این سازمان پاسخ داد:

- کی تأسیس شد؟

سال ۱۹۹۴ میلادی

- چند نفر عضو دارد؟

۵۰ هزار نفر

- عدد خوبی است!

اینها فعالان هستند.

- دفتر شما متمرکز است؟

نه، در ۳۵ شهر آمریکا و کانادا دفتر

داریم.

- چقدر مسلمان در آمریکا داریم؟

هفت میلیون نفر که اکثر آنها مهاجر

هستند.

- اعضای شورا از لحاظ سیاسی با احزاب

موجود در آمریکا رابطه دارند؟

گرایش‌های فردی دارند، ولی به اسم شورا

رابطه ندارند.

سئوالات زیاد و پاسخ‌های در نوع خود

تازه، باعث طولانی شدن جلسه گردید و

آن قدر طولانی شد که با برنامه بعدی آیت الله

هاشمی رفسنجانی که دیدار با روحانیون

کاروان‌ها بود، تداخل پیدا کرد و رییس

مجلس خبرگان از آنان خواست که اگر معطل

نمی‌شوند، بمانند تا برنامه بعدی تمام شود.

دیدار با روحانیون، در ساعت ۸:۵۰ شب

در یکی از سالن‌های قصر الضیافه، محل اقامت

انجام شد.

در آغاز این دیدار پس از تلاوت آیاتی

از کلام الله مجید، حجت‌الاسلام والمسلمین

سید احمد حسینی شریف، مسئول بعثه مقام

معظم رهبری در عربستان در سخنانی گفت:

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت آیت الله هاشمی رفسنجانی

- ایدکم الله - خداوند بزرگ و منان را

سپاسگزاریم که بر ما منت نهاد در

ایام فاطمیه و سالروز رحلت بنیانگذار

جمهوری اسلامی ایران، بزرگمردی

از تبار آن امام همام را در کنار مهبط

وحی، در جمع اجلاس سران و رهبران

مذاهب اسلامی، به عنوان پرچمدار اسلام

ناب محمدی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در دفاع از مکتب تشیع

شاهد بودیم و این بزرگ‌ترین افتخار

برای نظام مقدس جمهوری اسلامی

است. اینجانب به عنوان نماینده بعثه

مقام معظم رهبری در عربستان، از

سوی خود و به نیابت از جمع حاضر؛

روحانیون محترم کاروان‌ها، این موفقیت

را به حضرت بقیه الله الأعظم، رهبر معظم

انقلاب و حضرت عالی تبریک می‌گویم.

با اجازه از حضرت عالی، اجازه

می‌خواهم عملکرد فرهنگی بعثه مقام

معظم رهبری را به عرض برسانم؛

عزیزانی که در این دیدار شرف حضور

دارند، روحانیون کاروان‌های عمره

می‌باشند.

عمدتاً روحانیون کاروان‌ها متشکل

از اساتید و فضلاء حوزه‌های علمیه

سراسر کشور، ائمه محترم جمعه،

نمایندگان رهبری در دانشگاه‌ها، اساتید

دانشگاه، نمایندگان رهبری در نهادها،

سازمان‌ها، نیروهای مسلح، نیروی

انتظامی و قضات محترم دادگستری

می‌باشند که با تجارب علمی و اجرایی

چندین ساله، وجودشان در کاروان‌ها مایهٔ مباهات و افتخار برای روحانیت است.

با افتخار به عرض می‌رسانم ۲ سال قبل، که یک نظرسنجی از زائران بیت‌الله الحرام به عمل آمد، بیش از ۷۰٪ زائران اعلام کردند: ما در این سفر به این نتیجه رسیدیم که بسیاری از بایدهای زندگی که تاکنون در زندگی‌ها وجود نداشت، از این پس باید به وجود آید و بسیاری از نبایدهای زندگی که در زندگی ما تاکنون وجود داشته، پس از این نباید وجود داشته باشد. همهٔ این‌ها به برکت وجود روحانیان در کاروان‌ها است. از ابتدای عمرهٔ سال جاری تاکنون دوهزار و دویست و شصت و چهار (۲۲۶۴) روحانی در قالب همین تعداد کاروان و با جمعیتی بالغ بر ۲۷۰۰۰۰ زائر مشرف شدند که تا پایان عمره به بیش از ۵۰۰۰ روحانی با بیش از ۶۲۵۰۰۰ زائر می‌رسد.

توسط روحانیون، قبل از عزیمت، ۳ جلسه در ایران برای زائران گذاشته می‌شود؛ ۵ جلسه در مدینهٔ منوره و ۳ جلسه در مکهٔ مکرمه، به علاوه دیدار از اماکن متبرکه و مساجد سبعه در مدینهٔ منوره و زیارت دوره‌ای در مکهٔ مکرمه که شامل دیدار از مشاعر جبل‌النور، جبل‌ثور، حدیبیه، جعرانه و زیارت حضرت خدیجه علیها السلام، عمو و اجداد پیامبر صلی الله علیه و آله می‌باشد.

بحمد الله جلسات دعای کمیل

شب‌های جمعه در تمامی هتل‌های مکه مکرمه و مدینهٔ منوره برگزار می‌گردد. شیفیت پاسخگویی به سؤالات در حرم شریف و هتل‌ها، دعای ندبه و جلسات بعثهٔ مقام معظم رهبری به عنوان انس معرفت، همچنین حلقات قرآنی در حرم شریف و در هتل‌های بزرگ، از دیگر فعالیت‌های فرهنگی بعثهٔ مقام معظم رهبری می‌باشد. در سالی که به عنوان سال نوآوری و شکوفایی از طرف مقام عظمای ولایت نامگذاری شده، ایجاد شبکهٔ متمرکز ویدیویی در هتل‌های مکه مکرمه نیز از اقدامات مؤثر فرهنگی بود.

در ادامهٔ دیدار، رییس مجلس خبرگان رهبری و مجمع تشخیص مصلحت نظام در سخنانی گفت:

«تمام روحانیون؛ از مراجع تا طلبه‌های مبتدی، ائمهٔ جمعه و سایر روحانیون باید به صورت یک مجموعهٔ هماهنگ با معیارهای اسلامی و با توجه به زمان، مکان و شرایط، از انقلاب و ارزش‌های آن دفاع کنند...»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی پس از دیدار با روحانیون، دیداری داشت با اعضای سازمان روابط اسلامی آمریکا که در این دیدار نیز طی سخنانی به تشریح سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران پرداخت. ایشان به دیدار کنندگان توصیه کرد برای جلوگیری از هرگونه بهانه‌تراشی دولتمردان آمریکا در خصوص ارتباط مسلمانان آمریکا با دیگر مسلمانان جهان، به اقدامات خویش رسمیت بخشند.

پس از استراحت و شام، اعلام شد که ساعت ۱۱/۵ شب برنامه زیارت مسجدالنبی، مضعج نبوی و قبرستان بقیع است. نگاهی به تقویم کردیم. عجب شبی است! شب وفات حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، عقربه‌های ساعت به خلاف مکه که گویی با شتاب می‌چرخیدند، حالا دیگر نمی‌چرخند. درست ساعت ۱۱/۵ شب آیت‌الله هاشمی رفسنجانی و همراهان وارد حیاط مسجدالنبی شدند.

مأموران امنیتی و انظامی عربستان در دو نوع لباس متفاوت؛ یعنی لباس عربی با دستار سفید و لباس نظامی پلنگی با کلاه قرمز آیت‌الله هاشمی رفسنجانی را در میان گرفتند. ایرانیان حاضر در حیاط مسجدالنبی بسیار سریع فهمیدند و به حلقه پیوستند و شعارهای انقلابی طنین‌انداز شد.

پس از قرائت متن اذن ورود، وارد مسجدالنبی شدند و آرام و آهسته به سوی قبر پیغمبر صلی الله علیه و آله به راه افتادند. یکی از همراهان که بعدها معلوم شد از مشهد برای زیارت آمده است، مرثیه‌سرایی کرد. زیارت و نماز در کنار ستون حنانه و منبر پیامبر و محراب مسجد، از برنامه‌هایی بود که همه را به حالت خود برده بود.

هر لحظه که می‌گذشت، بر جمعیت ایرانی افزوده می‌شد و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی پس از زیارت قبر نبوی، به سوی بقیع رفت. در آستانه در آهنی ورود به بقیع ایستاد و برای همراهان سؤال شده بود. جواب را وقتی گرفتیم که یکی از همراهان به زنان ایرانی گفت: آقای هاشمی اینجا می‌ایستند تا شما وارد بقیع شوید. چون اگر ایشان بروند، در را می‌بندند.

در ادامه دیدار، سناتور لاری شو و ابراهیم هوپر دو عضو دیگر حاضر در جلسه به بیان دیدگاه‌های خویش، در خصوص مسائل مسلمانان آمریکا پرداختند.

جمعه ۸۷/۳/۱۷

اقامت در مکه به پایان رسید، در این لحظات، هر مسافری با خود می‌گوید: عقربه‌های ساعت چه با شتاب چرخیدند!

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی برای آخرین بار و ادای نماز وداع از طریق باب ملک عبدالعزیز به مسجدالحرام رفتند و پس از ناهار و نماز، ساعت ۳/۴۰ از طریق بزرگراه به سوی جده حرکت کردند. عبور از جاده‌ای خسته‌کننده که از دل کوه‌های عبوس و بادیه‌های بی‌آب و علف می‌گذرد، برای هر مسافری خسته‌کننده است، اما شوق سفر به مدینه خستگی‌ها را می‌زداید. ساعت ۵ بعد از ظهر بود که به فرودگاه ملکی در جده رسیدند و یک فروند بوئینگ ۷۷۷ «الخطوط الجوية العربية السعودية» به سوی مدینه پرواز کرد.

هواپیما ساعت ۵/۳۰ دقیقه به آسمان مدینه رسید و مسافران از پنجره‌های کوچک آن دنبال گلدسته‌های مسجدالنبی می‌گشتند. با صلوات آن‌ها می‌شد فهمید که چه کسانی موفق شدند...

آقای ماجد، امیر منطقه و چند تن از مسئولان به استقبال میهمان خویش آمدند و پس از پایان مراسم استقبال در سالن تشریفات، حرت به سوی محل اقامت خویش (هتل انترکونینانتال) که در نزدیک‌ترین فاصله ممکن به مسجدالنبی بود، حرکت کردند.

همه زن و مرد ایرانی و شاید شیعیان دیگر کشورها وارد بقیع شدند و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی حرکت کرد. قبرستان بقیع تاریک تاریک بود. امشب دقیقاً - شاید همین ساعت - هزار و چهار صد و هجدهمین سالی است که حضرت علی علیه السلام تابوت زهرا را به دوش گرفت و با استفاده از تاریکی شب، به بقیع آورد تا به وصیت او عمل کند که گفته بود: «قبر مرا پنهان کن!»

مرثیه‌سرایی، دل‌ها را با غم علی علیه السلام پیوند داد که در آن تاریکی شب می‌گفت:
بریز آب روان اسما به جسم اطهر زهرا
ولی آهسته آهسته

گریه افراد نمی‌گذاشت صدا به گوش برسد. زنان ایرانی که چنین سعادت‌ی پیدا کرده بودند، دل‌ها را در باران اشک شستشو دادند. ساعت ۱ بامداد روز شنبه بود که مأموران سعودی در قبرستان بقیع را بستند، اما شیعیان در آن یک ساعت، به اندازه همه تاریخ زیارت کردند.

شنبه ۸۷/۳/۱۸

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی ساعت ۱۰/۵ صبح به مسجدالنبی رفتند تا بار دیگر حرم نبوی را زیارت کنند. برنامه بعدی، دیدار با زائران ایرانی در بعثه مقام معظم رهبری یا هتل قصرالدخیل بود که اتفاقاً در شارع علی ابن ابی طالب علیه السلام قرار دارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین نجفی روحانی با اشاره به حضور مؤثر هاشمی رفسنجانی در اجلاس سران و رهبران اسلامی، از سخنان روشنگرانه و سرنوشت‌ساز وی در این اجلاس

قدردانی کرد.

آقای نجفی روحانی با ذکر این نکته که سالیانه بیش از ۶۲۵ هزار زائر ایرانی به عمره مشرف می‌شوند، این اتفاق را زمینه‌ساز یک تحول فرهنگی و معنوی بزرگ در کشور دانست و گفت: در این زمینه با تلاش بعثه مقام معظم رهبری و همکاری مستمر مسئولان عمره، همگام با سند چشم‌انداز و با مخاطب‌شناسی، نیازشناسی و آسیب‌شناسی، روند مطلوب و رو به رشدی آغاز شده است.

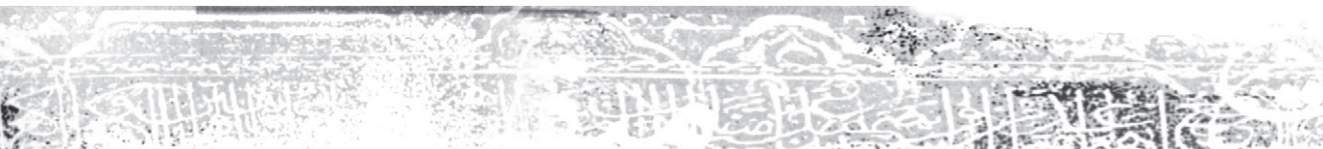
نماینده بعثه مقام معظم رهبری در مدینه منوره، در ادامه به بیان برخی از کارها و اقدامات انجام شده پرداخت که برخی از آنها

بدین شرح است:

- برگزاری محافل هم‌اندیشی پیرامون آسیب‌شناسی وحدت اسلامی، با حضور علما و زائران اهل سنت، در جهت انسجام و اتحاد و خنثی‌سازی توطئه‌های گسترده دشمنان.

- تشکیل گروه‌هایی‌های کوثرشناسی و کوثرگرایی به منظور تعمیق در حوزه معرفی دانشجویان.

- تدوین طرح جامع آمار و اطلاعات جهت بالا بردن کیفیت برنامه‌ها.

- تشکیل محافل انس و معرفت با حضور مبلغان برجسته کشوری؛ اعم از مرد و زن، در هتل‌ها.

- برگزاری جلسات روحانیون کاروان‌ها به منظور ایجاد وحدت رویه و بیان مسائل و تذکرات لازم و نیز جلسات نقد و بررسی مدیران و روابط فرهنگی.

- برنامه‌ریزی دیدار از اماکن تاریخی و مذهبی مدینه منوره.

- ترویج فرهنگ انس با قرآن و قرآن شناسی.

- برگزاری دعای پر فیض کمیل و ندبه در هتل‌ها.

- راه‌اندازی برنامه نظارتی و ارشادی روحانیون، حراست و رابطین فرهنگی در بقیع و بین‌الحرمین به منظور پیشگیری از امور موهن و تشن‌زا.

در ادامه مراسم، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، رییس مجلس خبرگان رهبری در سخنانی اعلام کرد: «ملک عبدالله، پادشاه عربستان در حضور وی دستور داده است در صورتی که رفتار نامناسبی با زائران ایرانی صورت گیرد، با افراد خاطی برخورد شود.»

وی افزود: «ما نباید بگذاریم افراد نادان اتفاقی را که چند سال پیش افتاد، تکرار کنند. در یک خانواده اختلاف طبیعی است، اما باید مواظب باشیم که هدف اصلی عبادت و حج را حفظ کنیم.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با اشاره به برخوردهای نامناسبی که در فضای حج اتفاق

می‌افتد، از مذاکراتش در این زمینه با مسؤولان کشور سعودی خبر داد و اظهار داشت: «من با مسؤولان سعودی و شخص ملک عبدالله صحبت کردم و ایشان در حضور من دستور داد که چنانچه کسی با ایرانیان بد رفتاری کند، با افراد خاطی در آن کشور با عزل و زندان و مجازات برخورد شود.»

رییس مجلس خبرگان به حضور خود در اجلاس سران و رهبران اسلامی اشاره کرد و گفت: «در حالی که مسلمانان یک چهارم جمعیت دنیا و آرای سازمان ملل را دارند، چرا مستکبران باید بتوانند بین آن‌ها تفرقه بیندازند و حکومت کنند، این با روح قرآن سازگار نیست.»

در این دیدار که علاوه بر زائران ایرانی، روحانیون کاروان‌ها، نمایندگان بعثه آیات عظام، مسؤولان ستاد عمره، مدیران ثابت و راهنما و رابطین فرهنگی هتل‌ها و هیأت پزشکی در مدینه منوره نیز حضور داشتند، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی گفت:

«شما خدمتگزاران حج باید قدر این نعمت را که در خدمت زائران خانه خدا هستید، بدانید و متوجه باشید که این امکان برای همه فراهم نمی‌شود.»

ایشان به اهمیت موضوع حج اشاره کرد و افزود: «حج یکی از عبادات بسیار مهم اسلام است و به تعبیر قرآن، خانه خدا با اهداف خاصی ساخته شده و همه آدیان دعوت شدند تا این خانه را زیارت کنند.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی افزود: «اگر همه دستوراتی که در حج معین شده عمل شود، میلیون‌ها انسان پاک و ممتاز و متحد خواهیم

داشت و این، جهان اسلام را مثل دانه‌های تسبیح به هم متصل می‌کند، اما متأسفانه برخی اوقات اختلافات بین کشورها و دولت‌ها باعث می‌شود که کفار بتوانند از آن (سوء) استفاده کنند.»

ایشان با اشاره به صبوری علی و فاطمه علیهم‌السلام در بیان اسرار و همچنین دستور آیه شریفه قرآن مبنی بر چنگ زدن به ریسمان الهی، تأکید کرد که زوار ایرانی در برخورد با مسائل ناگواری که می‌بینند، باید با استدلال برخورد کنند و به آتش اختلافات دامن نزنند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در بخش دیگری از سخنانش به بیان نکاتی درباره شهادت حضرت فاطمه علیها‌السلام پرداخت و گفت: «بعد از رحلت پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم با این بانوی بزرگوار و شخصیت ممتاز جهان اسلام خوب رفتار نشد و عمر مبارک ایشان در خانه‌ای که مرکز معنویات اسلام بود، به پایان رسید.»

رییس مجلس خبرگان رهبری افزود: «با این حال، رفتار شیرمردی هم چون علی علیه‌السلام نشان می‌دهد که ایشان مایل نبودند جوری حرف بزنند یا رفتار کنند که وحدت و یکپارچگی مسلمانان لطمه بخورد.»

رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام تصریح کرد: «تاریخ می‌گوید هنگام تدوین حضرت زهرا علیها‌السلام پیکر مبارک ایشان در طول ۷۵ یا ۹۰ روز پس از آن واقعه، تبدیل به سایه شده بود، اما بخش عجیب ماجرا این جاست که علی علیه‌السلام از پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم درخواست می‌کند که خود ایشان از دخترش سؤال کند که چه اتفاق افتاده است!

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در پایان سخنان

خویش در حالی که بغض در صدایش پیدا بود، اظهار امیدواری کرد که روزی قبر مطهر حضرت زهرا علیها‌السلام شناسایی شود.

هنگام خروج آیت‌الله هاشمی رفسنجانی از قصرالدخیل، ترجیع‌بند زائران ایرانی این بود که «امشب به بقیع می‌روید؟» انگار پاسخ مثبت برای آنان شیرین‌ترین پاسخی بود که در عمرشان می‌شنیدند. اعلام شد که ۵: ۱۱ شب به بقیع می‌رویم. باخود می‌گفتم چرا این قدر دیر؟! یکی از همراهان گفت: آیت‌الله هاشمی رفسنجانی گفتند دیرتر برویم تا همه زائران بتوانند بیایند.

برنامه، مثل شب گذشته بود. زیارت قبر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و حرکت به سوی بقیع. جمعیت آنقدر زیاد بود که باعث وحشت مأموران سعودی شده بود؛ به خصوص وقتی که زن و مرد یک صدا فریاد می‌زدند: «هاشمی هاشمی، تشکر تشکر.»

ازدحام جمعیت مانع حرکت است و باز آیت‌الله هاشمی رفسنجانی می‌ایستند تا همه وارد بقیع شوند. امشب هم شب نازنینی است. شام شهادت فاطمه علیها‌السلام. زیارت زنان چنان هیجان دارد که هر بیننده‌ای را به گریه وامی‌دارد. کدام دل می‌تواند قبر چهار امام شیعه را آن‌گونه مظلوم ببیند و آب نشود، حتی اگر سنگ باشد؟!

یکشنبه ۸۷/۳/۱۹

اولین برنامه، زیارت قبر شهدای احد است که آن را نیز با میله‌های آهنین محصور کرده‌اند. کوه احد در مسیر جاده از فرودگاه تا شهر مدینه و مقتل شهدای آن نیز در دامنه

آن قرار دارد.

شاید به خاطر این بود که مسؤولان مربوط نبودند که توضیح بدهند.

ضیافت ناهار امیر مدینه برنامه بعد بود که ساعت ۱۴/۱۰ در کاخ وی برگزار شد. آیت‌الله هاشمی رفسنجانی قبل از ناهار دیداری نیم‌ساعته با ایشان داشت و محور مذاکرات در خصوص حضور زنان ایرانی در قبرستان بقیع بود. امیر ماجد گفت: ملک عبدالله به من دستور این کار را داده‌اند و ان شاء الله پس از هماهنگی با مسؤولان مرتبط عمل خواهیم کرد.

ناهار در فضایی صمیمی صرف شد، البته بیش از آن که صرف ناهار باشد، ادامه مذاکرات بود. پس از آن، برنامه‌ای نبود تا این که ساعت ۹/۴۵ شب خودروها به حرکت درآمدند تا آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با شیعیان مدینه دیدار کند.

از خیابان‌های عریض و طویل گذشتند و به کوچه‌های تنگ و باریک رسیدند. از بافت کوچه‌ها و خانه‌ها فهمیده می‌شود که از محله‌های فقیرنشین است. به محلی رسیدیم که می‌گویند باغ شخصی آیت‌الله عمری، رهبر شیعیان مدینه است. اما بر سر در آن تابلوی «حسینیة حسنی» نصب بود. شادی زاید الوصف

زنجیری که بر در مشهد شهیدان زده‌اند، از کوه‌های اطراف عبوس‌تر است. در اطراف میله‌ها دست‌فروش‌ها چنان تراکمی دارند که به زحمت می‌توان خود را به میله‌ها رساند. زیارت از پشت درهای بسته هم حالی دارد. شاید به آن عادت کرده‌ایم.

بعد از آن، به سوی مساجد سبعه رفتیم. سه کاروان زیارتی ایرانی نیز مشغول دیدار از مساجدی بودند که درهای آن‌ها بسته بود. آیت‌الله هاشمی رفسنجانی با دیدن گریه و زاری آنان نتوانست خود را کنترل کند. زن و مرد در صدایی که درست فهمیده نمی‌شود، مطالبی را عنوان می‌کنند و تنها سخنی که فهمیده می‌شود، این است که «به مسؤولان عربستان بگویید مساجد امام علی و فاطمه زهرا علیها السلام را باز کنند. می‌خواهیم نماز بخوانیم.»

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی بر یک بلندی قرار می‌گیرد و چند دعا می‌کند و مردم هم همزمان با دست‌های خویش، مرغ «آمین» را از قفس سینه به آسمان می‌فرستند.

برنامه بعدی دیدار از طرح توسعه حرم مسجدالنبی بود که بسیار کوتاه انجام شد.

شیعیان را می‌توانستیم از گلریزان نوجوانانشان بفهمیم. به فرهنگ ایرانی اسپند دود می‌کردند و همگی به استقبال آمدند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی وارد حسینیه می‌شوند. چشم ما که به مهرهای نماز داخل قفسه افتاد، به یاد مساجد خودمان افتادیم. مراسم با تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید آغاز شد و پس از آن، ابتدا آقای عدنان محمد الصالح که می‌گفتند رییس جمahir مدینه است و بعد از او، آقای کاظم عمری، فرزند آیت‌الله عمری در سخنانی ضمن خیر مقدم، با استناد به آیات و روایات، بر حفظ و تقویت وحدت مسلمانان تأکید کردند و پس از آن آیت‌الله هاشمی رفسنجانی به همراه مترجم در جایگاه قرار گرفت و سخنانی ایراد کرد. (متن کامل در صفحه ۱۱۳).

بعد از سخنرانی، شام در زیرزمین حسینیه صرف شد. میهمان شیعه مدینه بودن لذتی معنوی دارد. به خصوص وقتی می‌بینی آنان نیز نگاهی محبت‌آمیز دارند.

آخرین برنامه، مانند شب‌های گذشته زیارت مضجع پیامبر ﷺ و قبرستان بقیع بود. موج جمعیت از دو شب گذشته بیشتر بود. به نظر می‌رسد همه ایرانیان حاضر در مدینه آمده بودند تا در بقیع حضور یابند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی ۴۵ دقیقه، در بیرون در بقیع و در کنار دیوارهای بلند آن ایستادند تا همه زائران بروند. ازدحام به گونه‌ای بود که گروه گروه می‌رفتند و برمی‌گشتند و سرانجام خود آیت‌الله هاشمی رفسنجانی نیز وارد شد. زائران که فرصت را مناسب دیده بودند، با تلفن همراه خویش، شروع به گرفتن

عکس و فیلم کردند و در آن سیاهی شب، گویی در دست هر کسی شمعی روشن است. از میان آن همه، دقت مسؤولان و نگاه مأموران عربستان بر اعمال و رفتار ایرانیان برایم جالب و تعجب‌انگیز بود. علاوه بر عدسی‌های فراوان دوربین‌ها، چشمه‌هایشان نیز از لحظه لحظه عزاداری‌ها فیلم و گزارش تهیه می‌کردند. مطمئناً به دنبال بهانه بودند و شاید به دست آورده باشند، چون عاشقانی که پس از سال‌ها چشم‌انتظاری، به بقیع رسیده‌اند، نمی‌دانند چه می‌کنند! آیت‌الله هاشمی رفسنجانی نیز با بلندگوی دستی یکی از کاروان‌ها مردم را دعوت به صبوری می‌کرد. اما خود صبوری نمی‌کرد و اشک می‌ریخت!

دوشنبه ۸۷/۳/۲۰

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی ساعت ۷/۳۰ به سوی فدک حرکت کردند. آب و آذوقه‌ای که به همراهان می‌دادند، برایشان تعجب‌انگیز بود؛ زیرا همه فکر می‌کردند فدک باغی است در نزدیکی مدینه!

خودروها به راه افتادند. از مدینه خارج شدند و به سوی جنوب حرکت کردند. در جاده هیچ گیاهی سبز نبود، هر از گاهی گله‌های شتر در دوسوی جاده دیده می‌شدند. دلم به حالشان سوخت که ژاژ می‌خاییدند. هنوز حدود ۲۰۰ کیلومتر تا شهر حایل مانده بود که خودروها به سمت چپ تغییر مسیر دادند و خیلی زود به میدانی رسیدند که بالای آن نوشته‌ای، مقدم مسافران را به شهر حائل گرامی می‌داشت.

خنده‌ام می‌گیرد که دربارهٔ بافت گیاهان

دوردست‌ها گروه گروه مرد و زن از پشت بام‌ها و بالای دیوارها تماشا می کردند. وجود چاهی بزرگ با دلولی که روی آن بود، همه را به سوی خود برد که با هشدار

بنویسم؛ چون گیاهی نبود و اصلاً خاکی نبود. زمینی بود پوشیده از سنگ‌های سیاه که گویی سنگ‌ها را در آن پهن کرده‌اند. به شهر حائظ رسیدیم و از بلوارهای تمیز آن گذشتیم. زمین همچنان پوشیده از سنگ بود. جاده جز فراز و فرود چیزی نداشت و پس از گذشتن از بلندی و چرخش ۴۵ درجه‌ای و ورود به جاده‌های فرعی، منطقه‌ای سرسبز نمایان شد.

نخل‌های سربریده و سوخته‌اش هر ایرانی را به یاد آبادان زمان جنگ می‌انداخت، اما منطقه آن قدر سرسبز بود که هر بیننده‌ای را به تعجب و امید داشت.

چند تن از اهالی شهر فدک که یکی از آنان خود را مسئول امر به معروف و نهی از منکر معرفی کرده بود، توضیح می‌دادند و در

مسئولان کنار کشیدند. به پشت بام یکی از خانه‌های قدیمی تقریباً مرتفع رفتیم تا دوردست‌ها دیده شود. به ساختمان ساده‌ای رسیدیم که پنجره‌های آن را گل گرفته بودند.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی از این مکان پرسید و مردی ریش قرمز که خود را برادرزاده رئیس قبیله معرفی می‌کرد، گفت: اینجا مسجد حضرت فاطمه است. بارها خراب شده و باز ساخته‌اند.

خانه‌های قدیمی ساخته شده از سنگ و گل، یادآور قلعه‌های قدیمی ایرانیان بود. به سوی چشمه‌های کم آب رفتیم و هر کس برای تبرک و شاید شفای دردهای ناشناخته خویش از آن می‌نوشید. کمی شور بود، اما در آن بیابان بی آب و علفی که از مدینه تا آنجا دیده بودیم، «تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ» بود. دیدار ۴۵ دقیقه طول کشید و در برگشت، به شهرداری حائظ آمدم. مراسم استقبال رسمی انجام شد و برای ناهار به آلاچیتی رفتیم که سقف آن از چادر بود! ناهاری که همراه برده بودیم، صرف کردیم و نماز جماعت در نمازخانه کوچک شهرداری برپا شد.

در محل باغ فدک خبرنگاران به سوی آیت‌الله هاشمی رفسنجانی رفتند و از ایشان پرسیدند، که ایشان پاسخ‌ها را به همراهان فدکی خویش محول کرد.

ساعت ۲ بعد از ظهر خودروها در مسیر تقریباً ۳۰۰ کیلومتری برگشت به سوی مدینه حرکت کردند و به محل اقامت رسیدند. پس از استراحتی کوتاه، برنامه بعدی مصاحبه با روزنامه الرياض بود که پرسش‌های فراوانی

در باره انرژی هسته‌ای، روابط ایران و آمریکا، سیاست داخلی و... پرسید و شنید؛ آنچه می‌بایست می‌شنید. یک ساعت طول کشید. پس از مصاحبه، مسئولان ایرانی همراه، در جلسه‌ای با آیت‌الله هاشمی رفسنجانی، در صدد لغو برنامه شبانه زیارت بقیع، به دلایل امنیتی بودند و خیلی سریع گفتند که مسئولان عربستانی ابراز نگرانی کرده و گفته‌اند: امکان دارد افراطی‌ها برنامه‌های شومی داشته باشند!

اما پاسخ آیت‌الله هاشمی رفسنجانی صریح، زیبا و شنیدنی بود. گفت: «من دیشب به مردم قول داده‌ام که می‌آیم. می‌روم و همه مسئولیت‌ها را برعهده می‌گیرم. مردم امشب به امید زیارت بقیع می‌آیند و اگر من نباشم، احتمالاً نمی‌توانند وارد بقیع شوند. اصرار نکنید. به خاطر مردم هم که شده، باید بروم.» ساعت ۱۰، برنامه طبق هر شب آغاز شد.

مأموران امنیتی عربستان بر تعداد نیروهای خود افزوده بودند. مردم منتظر، تمام حیاط حد فاصل میان بقیع و مسجدالنبی را پوشانده بودند و واقعاً جای سوزن انداختن نبود. شعار «صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّد، بَوِي خَمِينِي آمَد» در فضا طنین‌انداز شد. این صحنه تعجب اندک زائران دیگر کشورها را بر می‌انگیخت. به یقین بقیع گنجایش آن همه جمعیت را نداشت. لازم به برنامه‌ریزی داشت. قرار شد اول زنان وارد شوند. آیت‌الله هاشمی رفسنجانی این فرصت را در مسجدالنبی نشست. او می‌داند که ثواب یک رکعت نماز در مسجدالنبی معادل ده هزار رکعت است. هم نماز خواند و هم زیارتنامه حضرت رسول را و از آن طرف، فرصتی پیش آمد تا مأموران سعودی - حتی اگر دلشان

گل به میهمان خویش خیر مقدم گفتند و پس از آن، مراسم استقبال که آقای فیصل بن خالد بن عبدالعزیز امیر تقریباً جوان منطقه عسیر در رأس آنها بود.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در سالن تشریفات از اوضاع جغرافیایی و شغل مردم پرسیدند و پس از آن، حرکت به سوی روستای باستانی «ظفر بن حسان» آغاز شد. قلعه‌های قدیمی با موزه‌هایی از وسایل بسیار قدیمی تر. به افتخار میهمان ویژه خویش برنامه رقص غزال با متونی بسیار معنادار در سه سالن برگزار کردند:

۱. یا فخامة رئیس المصلحة باسم الأمیر الحبيب

جناب رییس مصلحت(نظام)، به نمایندگی از امیر عزیز ما

۲. واسم حکامنا واسم الملك و المملكة و القيادة

و به نمایندگی از حاکمان ما و به نمایندگی از پادشاهی عربستان سعودی

۳. بلغ ایران من شعب السعودي رسالة وفاء

پیام وفاداری ملت عربستان را به ایران برسان

۴. ربنا واحد والدين واحد و الأمم واحد

خدای ما یکی است، دینمان نیز یکی و امت یکی

۵. فارس اقرب شعوب الأرض لبلاد العرب و العروبة

سرزمین فارس نزدیکترین ملت روی زمین به سرزمین‌های عرب و عربیت است.

۶. فكرة الخندق الذي في المدينة جاء بها

طرح خندق که در مدینه است، یک ایرانی (سلمان فارسی) آن را برای ما آورده است.

نمی‌خواست - به زائران ایرانی اجازه ورود به بقیع را دادند. زنان گروه گروه وارد شدند، زیارت کردند و برگشتند. پس از آن مردها گروه گروه رفتند و سرانجام آیت‌الله هاشمی رفسنجانی به زیارت بقیع پرداختند. شب وداع با مدینه و بقیع بود. اشک‌ها بر گونه‌ها جاری بود و هر کس زیر لب زمزمه می‌کرد. باز آیت‌الله هاشمی رفسنجانی برای مردم صحبت کرد و از آنان خواست با رعایت نظم خارج شوند. ساعت ۲ پس از نصف شب شد که با بسته شدن درهای آهنین، بین بقیع و عاشقانش فاصله افتاد.

در مسیر برگشت، مردمی که به خاطر آیت‌الله هاشمی رفسنجانی شاهد شیرین زیارت بقیع را طی ۴ شب متوالی چشیده بودند، تا ورودی هتل مانند پروانه‌ها که گرد شمع می‌گردند، هاشمی رفسنجانی را در میان گرفته و شعار می‌دادند:
«هاشمی هاشمی، تشکر تشکر»

سه شنبه ۸۷/۳/۲۱

ساعت ۸/۳۵ دقیقه به سوی فرودگاه مدینه حرکت کردیم و پس از سوار شدن در هواپیمای بوئینگ ۷۷۷ خطوط هوایی عربستان سعودی، ساعت ۹/۱۰ به سوی شهر ابهاء در استان عسیر حرکت کردیم. ساحل دریای احمر از بالا پیدا بود و هواپیما پس از ۱ ساعت و ۲۰ دقیقه پرواز در فرودگاه ابهاء نشست.

پوشش گیاهی ابهاء همه را متعجب کرد. مطمئناً ندیده‌ها هیچگاه فکر نمی‌کنند که در جغرافیای بیابانی و خشک عربستان، منطقه‌ای سرسبز باشد. سه کودک عرب با شاخه‌های

در باره میهمان‌نوازی‌های ساکنان روستا، همین بس که به گردن همه میهمانان شاخه‌های گل آویزان کردند و به هر کدام از آن‌ها نیز گل اهدا کردند.

رقص شمشیر، ریشه در فرهنگ آنان دارد که به زیبایی اجرا می‌کنند. امیر عسیر در لابلای اجرای برنامه توضیحاتی به آیت‌الله هاشمی رفسنجانی می‌داد. پذیرایی‌های به شکل سنتی و مدرن، نشان از خوشحالی آنان بود.

اقامت در روستا یک ساعت طول کشید و پس از آن به طرف شهر ابهاء حرکت کردیم. پوشش گیاهی و هوای آن وصف‌ناپذیر بود. هر از چند گاهی صدای رعد و برق چشم‌ها را به آسمان می‌دوخت. وارد شهر شدیم. شهری زیبا که سدی را در میان گرفته است. تپه‌های پوشیده از درختچه‌های سرسبز، چشم‌ها را تا دور دست به تماشا دعوت می‌کرد. حرکت خودروها در فراز و فرود خیابان‌ها فرصتی به هم‌راهان می‌داد تا از هوای مطبوع و مناظر زیبا لذت ببرند.

به محل استراحت در فندق قصر ابهاء رسیدیم که کاملاً مدرن و جدید بود. توقف در آن، کوتاه بود و می‌بایست به ضیافت ناهار امیر عسیر می‌رفتیم. کاخش بالای یکی از بلندترین تپه‌های شهر قرار داشت. در آغاز ورود، امیر منطقه که از فرودگاه همراه آیت‌الله هاشمی رفسنجانی بود، به ایشان خوش‌آمد مجدد گفت و پس از مذاکراتی کوتاه، هدایای خویش را تقدیم کرد.

خبرنگاران عربستانی حاضر در جلسه، از فرصت استفاده کرده و پیش رفتند و خبرنگار شبکه تلویزیونی الاخبار سؤالاتی از کنفرانس گفت‌وگوی اسلامی، سیاست‌های ایران و عربستان و اوضاع استان عسیر و شهر ابهاء پرسید

و آیت‌الله هاشمی رفسنجانی پس از پاسخ به سؤالات سیاسی، در خصوص ابهاء گفت: فکر نمی‌کردم در عربستان چنین منطقه‌ای باشد. واقعاً زیباست.

پس از آن، ناهار در رستوران کاخ، که مشرف به همه شهر بود، صرف شد و پس از آن، به سوی پارک سوده حرکت کردیم. این پارک که منطقه وسیعی را شامل می‌شود، در بلندترین نقطه شهر قرار دارد.

خودروها پس از نیم ساعت حرکت در سربالایی، به محلی رسیدند که به نظر می‌رسید، نقطه اوج پارک است.

مه غلیظی که در دور دست جا خوش کرده بود، بر شانه‌ها آمد و آمد تا میهمانان را دعوت به خنکای خویش نماید. آمدن مه همان و بارش باران تند همان. آن قدر تند بود که پذیرایی نیمه تمام ماند.

خودروها مسیر رفته را در شبی تند به سوی فرودگاه ابها آغاز کردند و ساعت ۵ به آنجا رسیدند. مراسم بدرقه رسمی آغاز شد و هواپیما پس از سوار شدن مسافران، در آسمان اوج گرفت و پس از ۱ ساعت و ۱۵ دقیقه در فرودگاه جده به زمین نشست.

آیت‌الله هاشمی رفسنجانی به محل اقامت خویش در قصر المؤتمرات رفت و پس از ادای نماز ساعت ۹/۵ شب برای دیدار مجدد با ملک عبدالله به کاخ صفارفت.

دیدار در فضایی کاملاً صمیمی برگزار شد. ملک عبدالله از مشاهدات آیت‌الله هاشمی رفسنجانی پرسید و ایشان نیز از برنامه‌های خویش در مکه، مدینه، فدک و ابها گفت.

ملک عبدالله با تشکر مجدد از حضور آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در عربستان و شرکت

عبدالله و امیران مکه، مدینه و عسیر. ساعت ۹/۴۵ صبح بود که آیت الله هاشمی رفسنجانی در سالن تشریفات فرودگاه جده از خالد الفیصل بن عبدالعزیز، امیر منطقه مکه، که برای بدرقه رسمی آمده بود، به خاطر همه میهمان نوازی‌ها و برنامه‌ها تشکر و برگسترش روابط دوجانبه ایران و عربستان و تقویت وحدت همه کشورهای اسلامی تأکید کرد. امیر خالد الفیصل نیز این سفر را سفری به یادماندنی در تاریخ روابط دو کشور خواند و اظهار امیدواری کرد که در آینده‌ای نزدیک، باز آیت الله هاشمی رفسنجانی را در عربستان زیارت کند.

ساعت دقیقاً ۱۰/۳۲ دقیقه بود که هواپیمای بوئینگ ۷۰۷ خطوط هوایی جمهوری اسلامی ایران پس از حرکت روی باند، در آسمان پرواز کرد و خلبان حسین پور درباره شناسنامه سفر گفت:

ارتفاع: ۳۳ هزار پا
مدت پرواز: ۳ ساعت از طریق آسمان کویت
چشم‌هایم را بستم و به مرور برنامه‌های سفر پرداختم و وقتی خلبان گفت: ان شاء الله تا دقایقی دیگر در فرودگاه مهرآباد به زمین می‌نشینیم، ساعت را به وقت ایران تنظیم کردم. ساعت ۲/۲۰ بعد از ظهر بود که عطر صلوات همزمان با تماس چرخ‌های هواپیما با باند در فضا پیچید.

در کنفرانس بین‌المللی گفت و گوی اسلامی گفت: «امیدوارم این سفر نیز مانند همه سفرهای جناب عالی نقطه عطفی در تاریخ روابط دو کشور و آغازی برای توسعه همکاری‌ها باشد.»
آیت الله هاشمی رفسنجانی نیز با سپاس از میهمان نوازی گرم مسؤولان عربستان و شخص ملک عبدالله و با تشکر از دستورات اکید ایشان برای کم کردن سخت‌گیری‌ها برای زائران ایرانی در عبادتگاه‌ها و زیارتگاه‌های عربستان، به خصوص بقیع، گفت: «ان شاء الله با رعایت اعتدال توسط دو طرف، شاهد تداوم این برنامه‌ها باشیم.»

پس از مذاکرات کوتاه، آیت الله هاشمی رفسنجانی به همراه خانواده خویش به اندرونی منزل ملک عبدالله رفتند تا شام را در کنار خانواده ایشان صرف نمایند.

چهارشنبه ۸۷/۳/۲۲

آخرین روز سفر است. سفری که ابعاد گوناگون را در بردارد؛ عبادی، سیاسی، دینی، تاریخی و تفریحی. استقبال‌ها و بدرقه‌ها در جده، مکه، مدینه، فدک و ابهاء بسیار معنادار بود و آیت الله هاشمی رفسنجانی قبل از حرکت از محل اقامت و رفتن به سوی فرودگاه، جلسه‌ای با همراهان داشت و به جمع‌بندی سفر و برنامه‌های آن پرداخت. همگان از برنامه‌ها راضی بودند. یکی از سخنرانی‌های ایشان در کنفرانس گفت و گوی اسلامی گفت، دیگری از سفر به فدک و احیای تاریخ مظلومیت‌های حضرت فاطمه علیها السلام. سومی از زیارت‌های چهار شب بقیع یاد کرد و چهارمی از زیبایی‌های طبیعت در منطقه ابهاء و سرانجام آیت الله هاشمی نیز از مذاکرات خود با ملک

